

bulgarian viesti

Suomi-Bulgaria –seuran jäsenlehti
2-2016

Suomi-Bulgaria –seura ry.

PL 37, 00501 Helsinki

www.suomi-bulgaria-seura.fi

bulgarian viesti

Suomi-Bulgaria – seuran jäsenlehti
ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Tilinumero:

FI63 8000 1900 2809 43 (Danske Bank)

Viite: 20161

Käytä viitenumeroa maksaessasi
jäsenmaksusi. Jos maksat muulta kuin omalta
tililtäsi, merkitse viestikenttään nimesi.

Jäsenrekisteri:

Maija Boshkov

maija.boshkov@outlook.com,
puh. 0400 445 481

Ilmoitathan, jos yhteystietosi muuttuvat

Toimitus:

Ilkko Suvilehto, vastaava päätoimittaja

bgtoimitus@yahoo.com

Ritva Särkisilta, toimittaja

puh. 040 5389266,

ritvasarki@gmail.com

Maj-Lis Lehessalo, taitto

puh. 0400 900433

mikki@lehessalo.com

Painopaikka: Grano, Helsinki 2016

SISÄLTÖ

3. Rajoja vai rajattomuutta? päätoimittaja Ilkko Suvilehto
4. Omatoimimatkaajan paratiisi, puheenjohtaja Tapani Salonen
5. Turvallisuusympäristössä samankaltaisuuksia, Tapani salonen
7. YK:n tuleva pääsihteeri Bulgariasta? Ritva Särkisilta
9. Seuran yleinen kokous 2016, Ilkko Suvilehto
10. Bulgaria Euroviisujen neljäs, Tapani Salonen
11. Seppeleenlasku ja Bulgarian kansallispäivä, Tapani Salonen
13. Baba Vanga – Balkanin Nostradamus, Mikki Lehessalo
14. Keskusseuran uusi hallitus
15. Mikä minua Bulgariassa viehättää? Raimo Uusinoka
19. Seuran kuukausitapaaminen, M.L.
20. Suomalaiset Bulgarian vapautussodassa 1877-78 –luento, Ilkko Suvilehto
21. Hristo Stoichkov, 50 vuotta, Mikki Lehessalo
23. Mainio matkakohde Bulgariassa Kovachevitsa, Mikki Lehessalo
26. Luolia ja maisemareittejä Rhodopeilla, Mikki Lehessalo
29. Plevna saapuu Plevnaan, miksi Panimoravintola Plevnassa vietetään Bulgarian viikkoa, Marika Tähtinen-Hakala
31. Osastojen osoitteet

***Tekijänimin julkaistut artikkelit edustavat kirjoittajiensa näkemyksiä.
Toimitus pidättää itsellään oikeuden lyhentää ja muokata artikkeleita
kirjoittajan suostumuksella. Kuvat kirjoittajan ellei erikseen mainita.***

Kansi: Bulgarian kartta

Rajoja vai rajattomuutta?

Bulgaria ja Suomi etsivät linjaansa suhtautumisessaan turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien lyhyen ajan sisällä kasvaneisiin virtoihin. Euroopan varallisuus ja etelän köyhyys sekä suuri väestönkasvu etelässä asettavat haasteita Euroopan hallituksille. Olisiko noudatettava tasa-arvon periaatetta, jolloin rajat avattaisiin kaikille Aasiasta ja Afrikasta tuleville miljoonille halukkaille, jotta saataisiin tasattua elintasoeroja? Turvapaikkaa tarvitsevien ja paremman elintason perässä muuttavien välistä eroa ei ole aina helppo tunnistaa. Vai olisiko valittava tiukempi maahantulopolitiikka?

The Economist- lehti (www.economist.com, 19.4.2016) kirjoittaa Bulgarian rajaviranomaisten saaneen kiinni alkuvuodesta 2016 yli 2800 laitonta maahanmuuttajaa (engl. migrants). Maa on saanut olla hieman sivussa suuremmilta, Turkin kautta Pohjois-Eurooppaan suuntautuvilta muuttovirroilta, joiden mukana on vuoden 2015 alusta siirtynyt yli miljoona turvapaikanhakijaa. Bulgaria on viime vuonna aloittanut raja-aidan rakentamisen, mikä on pitänyt maahanmuuttajia loitolla, mutta aitaa ei ole vielä saatu rakennettua kaikilta osin. Nyt, kun pääreitit Kreikan ja Makedonian kautta ovat sulkeutuneet helmi-maaliskuussa 2016, monet bulgarialaiset arvioivat ihmislakuljettajien ottavan kohteekseen Bulgarian.

Ilkko Suvilehto

Turkin ja Bulgarian välistä rajaa

Omatoimimatkaajan paratiisi

Paljon eri puolilla maailmaa matkustaneena henkilönä uskallan sanoa, että Bulgaria on otsikossa kuvatun kaltainen kohde. Ei välttämättä maailman ainoa, mutta Euroopan puitteissa varteenotettava. Olen käynyt Bulgariassa tarpeeksi monta kertaa vakuuttuakseni, että omatoimimatka antaa eniten elämyksiä. Aikataulun ja matkaohjelman voi rakentaa omien kiinnostusten ja jaksamisen mukaan.

Bulgaria on suhteellisen pieni maa, mistä seuraa lyhyet tai ainakin kohtuulliset etäisyydet maan eri osien ja mielenkiintoisten kohteiden välillä. Tarjolla on paljon historiaa - ja mikä parasta eri aikakausilta. Bulgaria on vanha maa esimerkiksi Suomeen verrattuna. Asuttuna maana Bulgaria on Euroopan vanhin. Tuohon historiaan sisältyy tietysti monenlaisia jaksoja ja kausia, joihin voi perehtyä pinnallisesti tai uppoutua kokonaan.

Bulgariasta löytyy huikean kauniita vuoristomaisemia. Tärkeimmät vuoristot ovat Rila, Pirin, Stara Planina (Balkan-vuoret), Vitosha ja Rodopi. Vuorten kätköistä löytyy monia kiehtovia vanhoja luostareita. En kyllästy mainostamaan niitä, jotta mahdollisimman monet ihmiset löytäisivät nämä Bulgarian kulttuuriperinnön aarteet.

Uteliias omatoimimatkaaja ei voi ohittaa mielenkiintoisia kaupunkeja (Plovdiv, Veliko Tarnovo, Stara Zagora, Sofia) ja tunnelmallisia pienempiä paikkakuntia (Kovachevitsa, Shipka, Ivanovo). Rannikolla sijaitsee pieniä kalastajakyliä ja lomakohteita vastapainona Kultahietikon tai Aurinkorannikon kaltaisille massaturistikohteille (Baltchik, Sozopol, Lozenets).

Bulgariasta muistetaan kertoa, että maa on köyhin EU:n jäsenvaltio. Samalla voi muistuttaa, että yleinen hintataso on erittäin edullinen. Mitä kauemmaksi mennään turisticalueista, sen edullisemmaksi muuttuu. Bulgariassa on turvallista liikkua vuokra-autolla tai julkisilla liikennevälineillä (bussit ja junat), jotka liikennöivät taajaan ainakin suurimpien kaupunkien välillä.

Jos kokeillette omatoimimatkailua Bulgariassa, mikä on suositeltavaa, niin kirjoitatakaa lehtemme kokemuksistanne ja antakaa uusia vinkkejä, jos löydätte sellaisia mielenkiintoisia kohteita, joita tässä jutussa ei ole mainittu. Tähän tietoon seuraava yhteinen kiertomatka on luvassa vasta lokakuussa 2017.

Toivotan seuramme jäsenille ja lehtemme lukijoille hyvää kesälomakautta.

Tapani Salonen

Mustameri ja Itämeri:

Turvallisuusympäristössä samankaltaisuuksia

Bulgarian Ulkoministeriön Nato-yksikön johtaja tohtori **Petjo Petev** kävi huhtikuussa pikavierailulla Suomessa. Tiivistähtiseen ohjelmaan kuului esitelmä turvallisuuspolitiikasta Helsingin yliopistolla.

Helsingin yliopiston Aleksanteri instituutissa järjestettiin 20. huhtikuuta turvallisuuspoliittinen alustus aiheesta Bulgarian rooli Naton ja EU:n jäsenenä Mustanmeren alueen uusien turvallisuushaasteiden näkökulmasta. Tilaisuuden avasi instituutin

johtaja professori **Markku Kivinen**. Kommenttipuheenvuoron käytti Suomen Ulkoministeriön vanhempi tutkija tohtori **Sinikukka Saari**.

Rooman kokouksessa 2002 perustetun Nato-Venäjä –neuvoston työskentelyssä on näkynyt Venäjän pyrkimys kasvattaa vaikutusvaltaansa. Venäjän presidentin **Vladimir Putinin** hyväksymä Uusi kansallinen turvallisuuskokiriini on alkanut näkyä käytännössä. Nato ja Venäjä vastaavat yhdessä globaaleihin haasteisiin kuten terrorismi, huumekauppa ja siirtolaisongelma. Venäjän vetäytyminen Syyriasta on vapauttanut resursseja Mustanmeren ja Itämeren suunnille. Tavoitteena on vakauden ja turvallisuuden ylläpitäminen alueella yhteistyön keinoin. Ukrainan kriisin ratkaisu helpottaisi tilannetta Mustanmeren alueella.

Venäjän kasvava rooli on tuntunut niin Mustallamerellä kuin Itämerellä.

Kehityksessä on samankaltaisia piirteitä, joskin Mustanmeren alueella kokemukset ovat olleet dramaattisempia Krimin liittämisen myötä. Mustameri on öljyn ja kaasun kuljetusreitti, alueella on useita erilaisia kieliä, kulttuureja ja uskontoja. Alue on portti Euroopan ja Aasian välillä. Tärkeät vesireitit kuten Volga, Don ja Tonava kulkevat alueen vaikutuspiirissä. Kaakkois-Euroopan ja Kaukasuksen kansat kokevat identiteettinsä eurooppalaiseksi.

Itämeren kohdalla kehitystä luonnehtivat ilmatilaloukkaukset, sukellusvenejahti Tukholman edustalla, Kaliningradin alue ja monissa alueen maissa asuva

venäjänkielinen vähemmistö. Itämeri on yksi maailman liikennöidyimmistä meristä, öljykuljetusten sekä matkustaja- ja tavaraliikenteen määrillä mitattuna.

Onnistumisia ovat olleet Itämeri-strategia ja Suomen ja Ruotsin Nato-yhteistyö.

Tuore esimerkki jännitteiden lisääntymisestä Itämerellä on amerikkalaisen sotaluoksen joutuminen Venäjän ilmavoimien häiritsemäksi. Välikohtauksen tekee erityisen vaaralliseksi se, että sotaluoksella saattoi olla ydinaseita. Alus soveltuu erinomaisesti ydinohjusten liikuttelemiseen. Toisessa tapauksessa venäläishävittäjä ohitti läheltä amerikkalaisen tiedustelukoneen Itämerellä. Voivatko Itämeren alueen toimijat oppia jotain Mustanmeren maiden kokemuksista?

- Jokaisella maalla ja alueella on oma reseptinsä vastata haasteisiin. Käytäntöjä ei voi suoraan kopioida maasta toiseen, tohtori Petev muistuttaa. Yhdysvallat ja Venäjä ovat sitoutuneet ydinaseiden vähentämiseen. Pitää etsiä positiivisia keinoja päästä ulos jännittyneestä tilanteesta ja suhteiden kiristymisestä. Nykyisellään Itämerellä vallitsee tasapaino, johon toimijoina kuuluvat Nato, Venäjä ja sotilaallisesti liittoutumattomia maita. Mitä Venäjä ajattelee tästä tasapainosta?

Euroopan turvallisuudesta on mahdotonta puhua ilman Venäjää. Dialogi edellyttää molemmiin puolista tunnustamista ja luottamusta. Krimin tapahtumien jälkeen Mustallamerellä tasapaino ei ollut entisellään. Naton piti vahvistaa laivastoaan ja lisätä harjoituksia alueella. Nato laajenee Euroopassa. Montenegro on Naton seuraava uusi jäsenvaltio.

Entiset kansanedustajat, suurlähettiläät ja tutkijat esittivät hyviä kysymyksiä ja tarkennuksia. Tilaisuuden jälkeen monen mieleen jäi pyörimään enemmän kysymyksiä kuin vastauksia. Hyvä niin, sillä tilaisuus jättää ihmiset ajattelemaan.

Haluaako nyky-Venäjä edes alueellista tasapainoa? Onko Venäjällä pitkän tähtäimen suunnitelmaa Mustanmeren alueella tai Itämerellä?

Tavoitteena luottamuksen saavuttaminen on oikeansuuntainen. Voiko luottamuksen saavuttaa, jos toisen osapuolen toimet eivät ole luottamuksen arvoisia?

Tapani Salonen

YK:n tuleva pääsihteeri Bulgariasta?

Helsingissä taisi toukokuun alussa käväistä YK:n tuleva pääsihteeri. Ainakin Unescon pääjohtajana toista kautta toimiva Irina Bokova on kansainvälisen median mukaan vahvoilla tähän ”maailman mahdottomimpaan, mutta tärkeimpään tehtävään!”.

Vuoden 2016 lopulla eläkkeelle jäävän Ban Ki-moonin seuraajaa haetaan uudella, avoimemmalla menettelyllä. Bokova on Bulgarian virallinen ehdokas.

Suomalaisilla oli mahdollisuus tavata Bokova Helsingissä, kun hän osallistui Finlandia-talossa Maailman sananvapauden päivän juhlatilaisuuteen, joka oli samalla suomalaisen sananvapauden 250-vuotisjuhla. Bokovalle oli myönnetty joulukuussa 2015 Chydenius-mitali UNESCO:n kansainvälisesti merkittävästä toiminnasta Chydeniuksen avoimuusperiaatteiden hyväksi.

Ei suljettujen ovien takana

YK:n perusasiakirjan 97. artiklan mukaan pääsihteeri valitaan ”yleisessä kokouksessa turvallisuusneuvoston suosituksesta”. Käytännössä turval-

lisuusneuvoston pysyvät jäsenmaat ovat valinneet pääsihteerin suljetussa kokouksessaan, sillä yleiskokous on tähän mennessä aina valinnut turvallisuusneuvoston esittämän ehdokkaan. Maailmanjärjestön pääsih-

teerin valintatapa on – vaikka artiklaa seurataankin - tällä kertaa avoimempi. YK pyysi jäseniään nimeämään ehdokkaita, joiden julkinen kuuleminen aloitettiin huhtikuussa yleiskokouksessa.

Kun YK:lla ei koko 70-vuotisen historiansa aikana ole ollut naispuolista pääsihteeriä, yli 50 maata on nyt allekirjoittanut nyt vetoamuksen siitä, että tällä kertaa valituksi tulisi nainen - mm. kaksi suurinta rahoittajaa Japani ja Saksa ovat allekirjoittajien joukossa. Perinteeksi muodostuneen alueellisen vuoroperiaatteen mukaan olisi nyt Itä-Euroopan maiden vuoro, mm. Venäjä on todennut näin. Yhdeksästä nimeytystä ehdokkaasta kuusi onkin Itä-Euroopasta.

Bokova itse arvioi YLE:n haastattelussa, että hänen valintaansa UNESCO:n pääjohtajaksi edisti vastaavantyyppinen valintamenettely.

Turvallisuusneuvostolla on kuitenkin edelleen artiklan mukainen rooli, se antaa oman suosituksena kuultuaan ehdokkaita heinäkuun loppuun mennessä.

Ensimmäinen nainen jo Unescossa

Bulgaria nimesi 63-vuotiaan Bokovan ehdokkaakseen, vaikka Bojko Borisovin hallituksella olisi ollut myös omasta GERB-puolueestaan varteenotettava ehdokas, EU:n varapuheenjohtaja Kristalina Georgieva. Hallitus ilmeisesti arvioi oppositiopuolue BSP:stä tulevan

Bokovan mahdollisuudet ratkaisevasti paremmiksi.

Bokova toimii toista nelivuotiskauttaan UNESCO:n pääjohtajana – historian ensimmäisenä naispuolisena muuten siinäkin tehtävässä. Sitä ennen hän oli toiminut mm. Bulgarian pysyvänä lähettiläänä UNESCOssa ja hallituksensa edustajana järjestön johtokunnassa. Muutakin diplomaattista kokemusta on, mm. suurlähettiläänä tehtävä Pariisissa. Bokova valmistui Moskovan MG:sta, kansainvälisten suhteiden yliopistosta 1976 ja aloitti maansa ulkoministeriön palveluksessa 1977. Hän on istunut kaksi vuotta maansa parlamentissa sekä toiminut varaulkoministerinä Videnovin hallituksessa vuosina 1996-97.

Myös Hillary Clintonin suosikki?

Itäeurooppalaisten ehdokkaiden ohella pääsihteerin virkaa tavoittelevat mm. YK:n portugalilainen pakolaiskomissaari Antonio Guterres ja Uuden Seelannin entinen pääministeri Helen Clark. Kilvasta saattaa tulla kovakin.

Bokovaa väitetään läntisessä mediassa Venäjän suosikiksi, mm. brittilehti The Economist kirjoittaa näin. Virallisesti Venäjä ei ole ottanut muuta kantaa asiaan kuin että nyt olisi Itä-Euroopan vuoro. Useassa mediassa vihjataan, että turvallisuusneuvoston pysyvistä jäsenistä USA ei olisi innoissaan Bokovan valinnasta. Viaksi on nähty mm. että hänen aikanaan UNESCO hyväksyi Palestiinan täysjäsenekseen. Tämä

tapahtui kylläkin järjestön yleiskokouksen äänestyspäätöksenä äänin 107-14. USA ja Israel vetivät kuitenkin päätöksen seurauksena rahoituksensa järjestöltä. USA:ssa kerrotaan laskettavan miinukseksi Bokovalle myös hänen osallistumisensa vuoden 2015 voitonpäiväjuhlallisuuksiin Moskovassa. Tässä kohtaa näytetään unohdettavan mainita, että yhdessä Ban Ki-moonin

kanssa. Toisaalta amerikkalainen Wall Street Journal väittää, että useisiin Hillary Clintonin Global Initiative –projektin tilaisuuksiin osallistunut Bokova olisi myös Clintonin suosikki, kysymysmerkki väitteen perässä tosin.

Mutta mielenkiintoisten valintojen vuosi: YK:lle pääsihteeri, USA:lle presidentti!

Ritva Särkisilta

Seuran yleinen kokous 2016

Suomi-Bulgaria-seuran yleinen vuosikokous kokoontui 25.4.2016 Helsingissä kulttuurikeskus Caisassa. Kun hallinnolliset kysymykset oli käsitelty, katsottiin "Bulgarian pääkaupungit Pliskasta Sofiaan"- dokumenttielokuva. Tilaisuudessa vieraili ja piti puheenvuoron myös Savonlinnan Suomi-Saksa yhdistyksen puheenjohtaja FM Kristina Suvilehto.

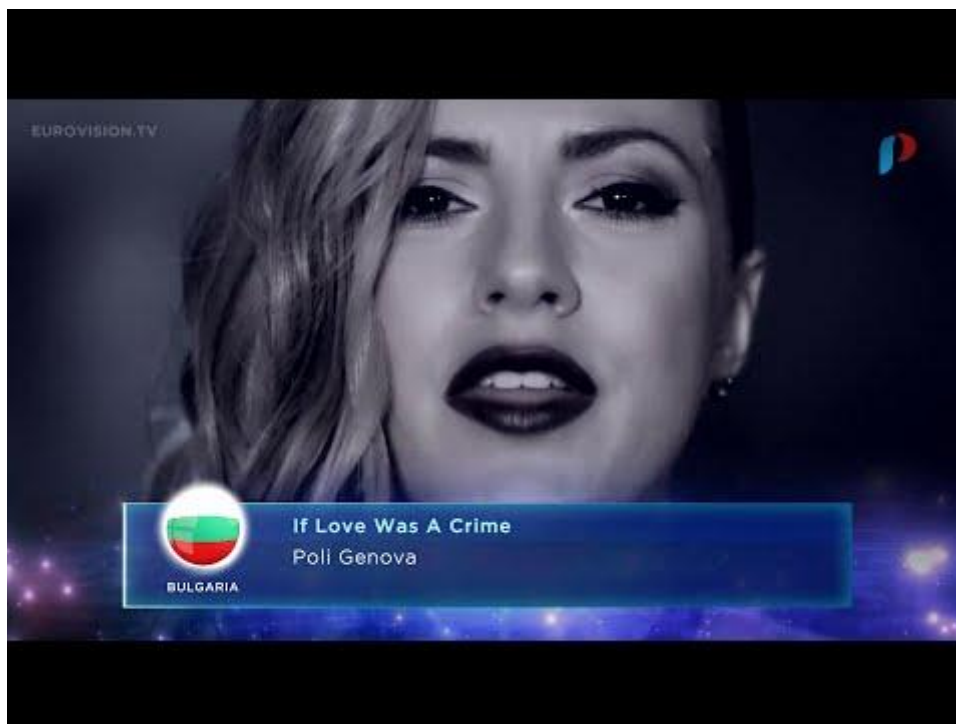
Ilkko Suvilehto

Bulgaria Euroviisujen neljäs

Tänä vuonna Euroviisujen ääntenlaskusta ei puuttunut jänniä käänteitä. Heti tuoreeltaan *Iltasanomat kirjoitti*,

” Kun kansallisten raatien äänet oli annettu, näytti siltä, että Australia voittaa. Katsojaäänet julistettiin pienimmän äänisaaliin saaneista suurimpiin. Viimeisiksi jäivät Ukraina ja Venäjä. Eniten yleisöääniä saaneen Venäjän äänet eivät kuitenkaan riittäneet ykkössijaan, vaan Ukraina voitti, Australia tuli toiseksi ja Venäjä jätettiin kolmanneksi.”

Bulgaria oli neljäs. Bulgarian edustuskappaleen *If Love Was a Crime* esittänyt *Poli Genova* oli iloinen ja varma esiintyjä. Satojen miljoonien katsojien edessä hän vei esityksen loppuun luontevasti ja pilke silmäkulmassa. Bulgarian kappaleessa olisi ollut aineksia vaikka voittaa koko kisa. Itse kannustin Bulgariaa. Äänet on laskettu ja Ukraina sai ykkössijan. Pulinat pois.

Tapani Salonen

Sepeleenlasku ja Bulgarian kansallispäivä

Armon vuonna 2016 Suomi-Bulgaria-seuralta oli eri puolilta Suomea (Kilpua, Tampere, Orivesi, Helsinki) vahva edustus perinteisessä 3.3. sepeleenlaskussa Pääesikunnan sisäpihalla, jota hallitsee arkkitehti Sjöströmin patsas. Gorni Dubnikin muistomerkki on niin itsestään selvä, että harva tulee ajatelleeksi sen historiaa.

kuvassa vasemmalta Kauko Jämsén, Tapani Salonen, Kauko Turula, Raimo Uusinoka ja Hristo Danchev

Suomen kaartin pataljoonan sotilaita osallistui 1877-78 käytyyn Venäjän ja Turkin sotaan Balkanilla. Gorni Dubnikin linnoitettu kylä sijaitsi nykyisen Bulgarian alueella ja se oli ollut vuosisatojen ajan turkkilaisten miehittämä. Lokakuun 24. päivänä 1877 käydyn verisen taistelun jälkeen turkkilaiset pakenivat, mutta tappiot olivat molemmin puolin suuret. Suomalaisia sotilaita kaatui 24 ja haavoittui 94. Kahdeksan kuu-kautta kestäneen sotaretken päätyttyä kotiin palaavat kaartilaiset otettiin vastaan Helsingissä sankarillisin menoin.

Gorni Dubnikin taistelussa kaatuneiden suomalaisten kunniaksi pystytettiin muistomerkki Pääesikunnan pihaan neljä vuotta taistelujen alkamisen jälkeen 24.10.1881. Kaatuneiden suomalaisten nimet on hakattu muistomerkkiin. Veistos kukitetaan kahdesti vuodessa, Gorni Dubnikin taistelun vuosipäivänä 24. lokakuuta ja Bulgarian kansallispäivänä 3. maaliskuuta. Kyseinen taistelu on jäänyt elämään myös laulun sanoissa: ”Paljon on kärsitty vilua ja nälkää Balkanin vuorilla taistel-

lessa...”. Varusmiespalvelussa allekirjoittanut marssi tämän laulun tahdissa ja myöhemmin upseerina marssitti nuorempia ikäluokkia. Sävel ja sanat ovat edelleen rakkaat.

Suurlähettiläs Lyubomir Todorov ja puheenjohtaja Tapani Salonen

Tiesittekö muuten, että Kaartin kasarmi on Helsingin Kaartinkaupungin kaupungin-osassa sijaitseva rakennuskokonaisuus, joka muodostuu entisistä Suomen kaartin sotilaskasarmeista. Kasarmitorin etelälaidalla sijaitsee Carl Ludwig Engelin suunnittelema ja alkuaan 1822 valmistunut päärakennus, joka toimii nykyään Suomen Puolustusministeriön toimitiloina. Muissa rakennuksissa on ministeriön ja Pääesikunnan tiloja. Kasarmitori, Kasarmikatu ja koko Kaartinkaupunki ovat saaneet nimensä Kaartin kasarmin mukaan.

Tapani Salonen

lähteet:

Julkiset veistokset –tietokanta. Helsingin taidemuseo.
Ollila & Toppari: Puhvelista punatulkuun (1981)

Baba Vanga – Balkanin Nostradamus

Ennustiko “Balkanin Nostradamus” Isisin nousun jo 20 vuotta sitten?

Useat uutissivustot väittävät, että 20 vuotta sitten kuollut bulgarialainen selvänäkijä varoitti Isisin noususta ennustamalla, että ‘suuri muslimisota’ syttyy vuonna 2016.

Vangan silmät vaurioituivat pahasti 12-vuotiaana pyörremyrskyssä ja lopulta menetti näkönsä, koska perheellä ei ollut varaa erikoislääkäriin. Hän syntyi vuonna 1911 pienessä Strumican kaupungissa Ottomaanien valtakunnassa köyhään talonpoikaisperheeseen. Oikealta nimeltään hän oli **Vangelia Pandeva Dimitrova**. Suurimman osan elämästään hän asui Petrichissä ja avioitui Dimitar Gushterovin kanssa vuonna 1942. Baba Vanga kuoli Sofiassa 85-vuotiaana.

Vuonna 1967 Vangasta tehtiin valtion virkamies; Bulgarian valtio arvosti suuresti hänen ennustajan kykyään. Siitä hetkestä hän alkoi saada virallista palkkaa 200 levaa kuukaudessa. Vierailu hänen luonaan maksoi sosialististen maiden kansalaisille 10 levaa ja länsimaiden kansalaisille 50 dollaria. Siihen asti Vanga oli ottanut vastaan ihmisiä ilmaiseksi, ehkä pientä lahjaa vastaan.

Vangan keräämien varojen ansiosta, Rupiten kylään rakennettiin kirkko vuonna 1994.

Ennustukset

Hänet tunnettiin “Balkanin Nostradamuksena”, koska hänen ennustuksensa – oletettavasti peräti 85

prosenttia – osuivat usein oikeaan. Baba Vanga varoitti jo 1950-luvulla ilmaston lämpenemisestä – 50 vuotta ennen kuin kukaan muu edes mainitsi aiheesta. Sokea eläkeläinen, jonka on kerrottu ennustaneen 9/11 -iskut ja Tapaninpäivän tsunamin 2004 ”suuri aalto tappaa suuren joukon ihmisiä ja upottaa alleen rantakylät ja –kaupungit”, ja että Yhdysvaltain 44. presidentti on afroamerikkalainen ja hän tulee olemaan Yhdysvaltain viimeinen presidentti. Nainen on ollut oikeassa tähän asti, sillä Barack Obama valittiin Yhdysvaltain 44. presidentiksi.

Isoäiti varoitti myös vuonna 2016 tapahtuvasta äärimuslimien hyökkäyksestä Eurooppaan.

Vangan sanotaan tehneen elinaikanaan satoja ennustuksia, mukaan lukien ennustuksen "suuresta muslimien sodasta", joka alkaisi arabikevään myötä vuonna 2010. Hän ennusti, että sota alkaisi Syyriassa

ja tulisi päätökseen vuonna 2043, kun kalifaatti perustetaan uudelleen ja sen pääkaupungiksi tulee Rooma. Vangan kerrotaan sanoneen, että Eurooppa "lakkaa olemasta" seuraavan vuoden loppuun mennessä, jolloin maanosa on "lähes tyhjä" ja "joutomaa lähes kokonaan vailla minkäänlaista elämää".

Mikki Lehessalo

Lähteet: Wikipedia, Daily Mail, Daily Star, Stara.fi

Keskusseuran uusi hallitus:

Puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti Tapani Salonen ja jäseniksi /varajäseniksi seuraavat:

Varsinainen jäsen

Maija Boshkov
Johanna Hristov
Kari Helaseppä
Maj-Lis Lehessalo
Ilkko Suvilehto
Raimo Sundvall
Martti Salminen, Turku
Kirsti Stojanow, Valkeakoski

Varajäsen

Leena Sgureva
Ritva Särkisilta
Raimo Uusinoka, Tampere
Matti Kangasharju
Hristo Dantchev, Tampere
Mauri Tuomivaara, Kemi
Taisto Salminen, Turku
Ali Poskiparta, Pori

Mikä minua Bulgariassa viehättää?

Tähän kysymykseen on helppo vastata: luonto, historia, ihmiset, ruoka ja juomat. Kieltä en kuitenkaan osaa muutamaa kymmentä avainsanaa lukuun ottamatta. Kyrillinen kirjaimisto on tullut tutuksi. Bulgarian reissuja on vuodesta 1996 lähtien kertynyt 29, mikä ei vedä vertoja Peltomäkien kuudenkymmenen reissun historialle.

Kiinnostukseni Bulgariaan alkoi Ateenassa v. 1988, jossa järjestetyssä alani kongressissa tapasin sofialaisen kollegani. Keskusteluissamme päätimme yliopistojemme geologian laitosten yhteistoiminnasta. Se johti bulgarialaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden tuloon Tampereen teknilliseen korkeakouluun eli nykyiseen teknilliseen yliopistoon vaihto-oppilaiksi sekä tutkijanvaihtoon ja ensimmäiseen Sofian vierailuuni v. 1996. Vuosituhannen vaihtuessa saimme aikaan bilateraalisin sopimuksen oman yliopistoni ja Sofian University of Architecture, Civil Engineering and Geodesy välille. Suuri osa alan henkilöstöstä oli kollegani laitoksella opiskelleita, vaikkakin eri yliopistossa. Sofiasta tuli vuosittain opiskelija-, luennoitsija- ja tutkijavaihtoa Tampereelle ja itse kävin vuodesta 2001 lähtien siellä vuosittain parin viikon luentomatalla. Luennot pidin englanniksi ja ne tulkattiin bulgariaksi. Tehostettu englannin opetus opiskelijoille poisti ennen pitkää tulkkauksen tarpeen. Luennoimassa kävin säännöllisesti eläköitymiseeni saakka, vuoteen 2006, myöhemminkin harvakseltaan. Sofian vierailuni ovat jatkuneet tiiviinä, pari kertaa vuodessa, viimeksi tämän vuo-

den helmikuussa.

Matkoillani olen kierrellyt Bulgariaa milloin sikäläisten kollegojen kanssa autolla, milloin taas omatoimisesti joko junalla tai linja-autolla. Maa luonnonnähtävyyksineen ja historiallisine kohteineen on tullut tutuksi. Itse rautatievirkamiehen poikana nautin junan tunnelmasta. Junien kunnossa on monesti toivomisen varaa. Kuunnellessani hitsaamattomien kiskojen kolkutusta ja katsellessani punalakkisia junanlähtäjiä pienilläkin asemilla muistelen nostalgisia lapsuuteni ja nuoruuteni junamatkoja. Sellaista ei maassamme enää voi kokea. Suomen Rautatiehistoriallisen Seuran jäsenenä kirjoitin Bulgarian junamatkoista jutun seuran Resiina-lehteen v. 2011. Siinä ensi sijassa kuvasin matkaani maan ainoalla nykyisin liikennöidyllä kapearaiteisella osuudella Septemvri - Dobrinishte.

Bulgariasta ja Sofiasta riittäisi kerrottavaa. Tässä keskityn kokemuksiini ja havaintoihini viime helmikuuisesta 10 päivän matkastani.

Alussa oli tulla mutka matkaan, koska edellisenä päivänä Turkish Airlines tekstitti, että lentoni välillä Istanbul –

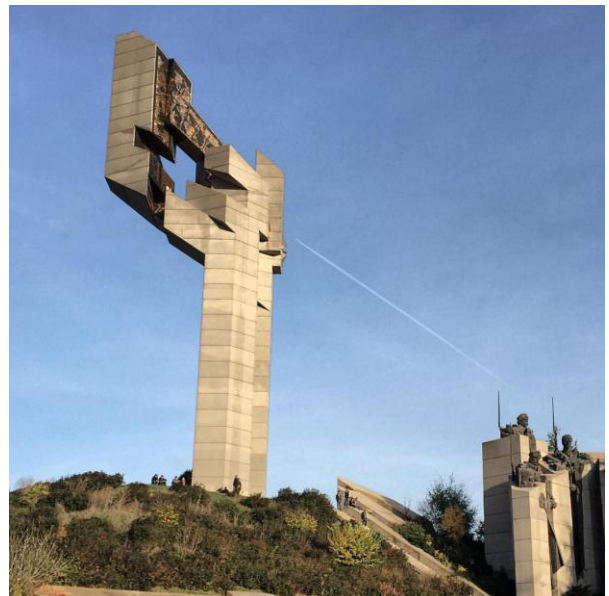
Sofia oli peruutettu. Turkin lentoyhtiötä olen käyttänyt Unkarin Malevin konkurssin jälkeen. Yhtiö on niin omasta mielestäni kuin myös yleisestikin arvostellen yksi parhaimmista. Henkilöstö on ystävällistä sekä palvelualtista ja tarjoilu runsasta.

Lähtöamuna menin kentällä yhtiön luukulle, jossa näppärä nuorimies naputteli minulle uuden reitin Luft-hansalla eikä Sofiaan tulokaan viivästynyt. Vastassa oli ystäväni paikalle tilaama hovitaksikusini Dani. Matka hotellille sujui yrittäessäni solkata Suomen kuulumisia ja hän vastaavasti selitti etenkin liikenneoloissa sitten viime visiittini tapahtuneita muutoksia, kuten jälleen uusia liikennejärjestelyjä uuden metrolinjan rakentamisen vuoksi. Usein käyttämieni julkisen liikenteen reitit pysäkkeineen olivat taas muuttuneet ja hankaloituneet. Hotelli Rodinan ollessa remontissa olen asunut Ramadassa. Joka päiväksi ostan julkisen liikenteen päivälipun, hinta 4 levaa. Se kelpaa kaikissa liikennevälineissä, myös metrossa. Linjataksiin lippu ei käy, enkä niiden reitteihin ole perehtynyt.

Keskustan vanhaan kylpylärakennukseen on vastikään avattu historiallinen museo, johon tutustuin. Näytteillä on runsaasti materiaalia Sofian historiasta aina esihistorialliselta ajalta lähes tähän päivään. Suosittelen käyntiä.

Bulgarian kierrokseni suuntautui tällä kertaa Stara Zagoraan, Veliko Tarnovoon ja Varnaan. Vaikka suosinkin

junaa, matkustin Stara Zagoraan linja-autolla, koska junien aikataulut eivät sopineet. Linja-autot pysähtelevät pitkillä matkoilla varttitunniksi tauko-paikoille, jolloin voi haukata välipalaa tms. Junamatkoille eväät on ostettava asemalta. Ainoastaan kerran matkoillani olen osunut junaan, jossa oli ravintolavaunu ja kerran taas bongasin kärrymyyjän. Stara Zagorassa vietin puoli päivää tutustuen aluksi jyhkeään sosialismin aikaiseen, Turkin sodan muistoksi pystytettyyn kaupungin puolustajien monumenttiin. Venäläis-bulgarialainen sotajoukko puolusti kaupunkia kesällä 1877, mutta joutui ylivoiman edessä antautumaan turkkilaisten tällöin surmatessa yli 14000 sotilasta ja siviiliä. Tutustuin myös Rooman aikaiseen antiikin Augusta Trianan foorumiin, sen vieressä sijaitsevaan moderniin oopperataloon sekä Pyhän Nikolain kirkkoon.

Branitelnite na Stara Zagora (Stara Zagoran puolustajat). Jyhkeä neuvostoaikainen monumentti kaupungin laidalla

Stara Zagorassa on yhden maan tunnetuimman oluen, Zagorkan panimo. Tätä olutta ei hämmästykseni hotellin ravintolasta saanut, vaikka matkaa panimokompleksiin on pari-kolmesataa metriä. Paikallisten yritysten keskinäiset diilit eivät ole tiedossani, mutta turismia ne eivät aina näytä palvelevan.

Seuraavana päivänä, perjantaina 5.2. nousin aamukahdeksalta Veliko Tarnovon junaan. Luvassa oli lumisadetta. Koska rautatie kulkee kahden vuoriston halki, oli lumentulo paikoin runsasta. Ensimmäisen vuorijonon, Sredna Goran alueella lunta hiutaili vielä verkkaisesti ja näkyvyyskin oli tyydyttävä, mutta junan lähdettyä Tulovon risteysasemalta, aluksi pitkin Balkanvuoriston etumaata sukeltaen pian vuoriston kapeaan solaan lumisade sakeni. Maisema peittyi valkoiseen pilveen. Kirkkaallakaan ilmalla ei olisi näkynyt juuri muuta kuin vuoren seinämät ja alla kohiseva virta radan kulkiessa ainakin 25 tunnelin läpi. Junassa oli vain kaksi vaunua ja valitsin paikkani perävaunusta, jonka eteisessä vietin aikaa katsellen taakse jäänyttä rataa tunneleineen. Lunta pyrytti ja kiskot peittyivät pian lumeen. Asemilla luutamiesjoukot puhdistivat vaihteita, kuten meilläkin ennen vanhaan.

*Juna taittaa matkaa lumipyryssä
Balkan-vuorten solassa kohti Veliko
Tarnovoa*

Veliko Tarnovon asema on syrjässä itse kaupungista. Takseja ei näkynyt ja hortoilin aseman edessä, kunnes juttusilleni tuli englantia puhuva mies. Selitin haluavani päästä ravintolaan nimeltä Hadzi Nikoli Inn, jonka kotona jo netistä huomasin olevan kiintoisa. Hän neuvoi minua odottamaan kanssaan paikallisbussia. Bussi tuli ja matkalla hän kertoi olevansa kesät töissä arkeologisilla kaivauksilla eri puolilla maata. Kuulin ja näin paljon minulle kaupungista uutta mielenkiintoista, joista en parilla aiemmalla vierailullani ollut kuullut. Ravintola osoittautui mielenkiintoiseksi paikaksi, ei ainoastaan ruokansa, vaan myös historiansa puolesta. Rakennuskompleksi museoineen oli valmistunut 1800-luvun puolessa välissä. Se on tunnetun rakentajan Kolju Ficheton eli Nikola Fichevon käsialaa.

Juna oli jatkanut matkaansa Gorna Orjahovitsaan, yhdelle maan keskeisimmistä risteysasemista. Sinne minunkin piti päästä, Sofiasta Varnaan menevään junaan. Tämä Veliko Tarnovon

kylkiäiskaupunki sijaitsee puolentoista peninkulman päässä. Taksilla pyyhälsin Arbanassiin lumen peittämien maisemien halki. Tunnistin muutaman historiallisen rakennuksen kesäisten käyntieni perusteella. Vajaan kolmen viikon jälkeen luin netistä, että Veliko Tarnovossa lämpötila oli noussut silloisesta pikkupakkasesta + 26,5 asteeseen.

Illalla Varnan asemalla minua oli vastassa mies, johon olin sähköpostitse tutustunut yhteisen harrastuksemme, bulgarialaisten postimerkkien ja postilähetysten keräilyyn tiimoilta. Hän toimii Varnan filharmonisen sinfoniaorkesterin viulistina ja konserttimestarina. Orkesterinsa Tampereen vierailulla hän oli toissa vuonna poikennut postimerkkiliikkeeseen tiedustellen, mitä siellä saattaisi olla tarjolla Bulgariasta ja ennen kaikkea hänen erikoisalueestaan Itä-Rumeliasta. Kauppias, keräilyalani tuntien, antoi muusikon käyntikortin minulle. Otin häneen yhteyttä ja tapaamisemme onnistui nyt helmikuussa. Tutustuin siellä muihinkin keräilijöihin. Sain kokoelmaani mielenkiintoisia täydennyksiä. Tuttavani myös vei minut haluamiini kiintoisiin kohteisiin, ns. kivettyneeseen metsään (Pobitite Kamani), kaasuvirtausten ja eroosion synnyttämään, kalkki- ja hiekkakiviseen pylväikköön, sekä Puolan kuningas Wladislaus III Jagiellon (Vladislao Varnensin) mausoleumiin. Kuningas kaatui Ottomaaneja vastaan käydyssä Varnan taistelussa v. 1444.

Pobitite Kamanin kivipylväikköä Varnan liepeillä

Tuttavani saattoi minut lauantaina 6.2. klo 13.25 lähteneeseen Sofian junaan. Matkustan aina 1. luokassa, jos sellainen junasta löytyy. Lippu Sofiaan maksoi noin 15 Euroa. Pääradat ovat kaikki sähköistettyjä. Pikajunia vetävät joko voimakkaat tsekkiläiset Skoda- tai romanialaiset Elektroputere Craiova-sähköveturit. Siemens on toimittanut myös Pendolinojemme kaltaisia sähköjunayksiköitä. Paikallisliikenteessä kulkee vielä runsaasti neuvostoaikaisia Riga-sähköjunia. Sähköistämättömillä osuuksilla toimivat Siemensin valmistamat dieselyksiköt.

Vajaan puolentoistatunnin kuluttua juna ohitti Madaran aseman. Sitä reunustavan jyrkänteen takana on tunnettu Madaran ratsastaja, hiekkakivikallioon koverettu veistos, peräisin todennäköisesti Kaani Tervelin ajalta, 700-luvulta. Muutama vuosi sitten ajoin taksilla Shumenista katsomaan tätä tunnettua nähtävyyttä. Kävin samalla reissulla maan ensimmäisen ja toisen pääkaupungin, Pliskan ja Preslavin raunioilla.

Iltaohjelmassa juna lähti Levskistä kohti

Pleveniä. Näillä tasangoilla junan nopeus oli yli 100 km/h. Täällä Suomen kaarti talloi lokakuussa 1877 hevosvankkureineen sateen pehmentämiä peltomaita Svishtovista Plevenin eteläpuolitse kohti Gorni Dabnikia. Iltapimeässä lähdimme Plevenistä kohti etelää. Gorni Dabnik ohitettiin junanlähettäjän näyttäessä ohikulkumerkkiä. Suomalaisten taistelupaikka, jossa aiemmin olen kierrellyt, jäi muutaman kilometrin päähän länteen. Lähellä taistelukenttää on nykyisin tekojärvi. Etelässä siintää Balkanin vuorijono. Seuraava pysähdys oli Telish. Turkin sodan aikaiset taistelut olivat täälläkin kiivaita. Venäläiset kärsivät mittavia tappioita. Mukana taisteluissa soti myös kaartiimme kuulumattomia suomalaisia upseereita. He ovat muistelleet Iskarin laaksossa, nykyisen Mezdran alueella kohtaamiaan säällittäviä näkyjä bulgariaalaisten sankoista pakolaisvirroista. Kaartimme puolestaan eteni taistellen kohti Pravetsin – Botevgradin (silloisen Orhanien) seutuja ja ylitti Balkanin vuoriston kohti Sofiaa. Vilua ja nälkää

siellä kärsittiin, kuten laulu kertoo. Nykyisin Hemus-moottoritie kulkee siellä vuoria puhkoen ja syviä laaksoja ylittäen.

Radanvarren jylhät maisemat Mezdran koillispuolelta lähelle Sofiaa ovat vaikuttavia, joskaan nyt pimeässä en pystynyt niitä tällä kertaa ihailemaan. Iskar-joen laaksossa mutkaisella radalla junan nopeus laski reilusti alle 100 km/h. Niinpä n. 90 km:n matka Mezdrasta Sofiaan kesti yli puolitoista tuntia. Jylhistä maisemista nauttiville suosittelen lämpimästi junamatkaa Sofiasta Mezdraan tai vaikkapa edelleen koilliseen Pleveniin tai luoteeseen Vratsaan. Päivänvalo riittää kesällä edestakaiseen matkaan.

Sofiaan juna saapui aikataulun mukaisesti klo 21.28 Vietin vielä pari päivää Sofiassa vierailen mm. yliopistossa kollegoja tervehtimässä. Kotimatka taittui tuttuun tapaan Turkin lentoyhtiön tarjoiluista nauttien.

Raimo Uusinoka

Seuran kuukausitapaaminen

Kevään viimeisessä tapaamisessa ravintola Mesopotamiassa oli mukavasti porukkaa, 8 henkeä; ohessa Mirja Kekki ja Jorma Kekki, joka tuli Tampereelta. Kaikille avoimet kuukausitapaamiset jatkuvat syksyllä, seuraa www.suomi-bulgaria-seura.fi –sivua ja/tai facebookissa suomi bulgaria seura –sivustoa. Niistä löytyvät tarkemmat päivämäärät.

M.L.

Suomalaiset Bulgarian vapautussodassa 1877-78 - luento

VTM Kari J. Talvitie piti 20.4.2016 Helsingissä, kulttuurikeskus Caisassa, luennon aiheesta ”Suomalaiset Bulgarian vapautussodassa 1877-78”. Luento oli järjestetty yhteistyössä Suomi-Romania-seuran kanssa. Seuramme jäsen ja samanaikaisesti Suomi-Romania-seuran puheenjohtaja Jussi Tuovinen alusti luennon. Kuulijoita oli yhteensä 26, heidän joukossaan mm. Suomessa työvierailulla ollut Bulgarian

Suomi-Romania-seuran pj. Jussi Tuovinen alusti luennon.

VTM Kari J Talvitie luennoi

Ulkoministeriön NATO-osaston johtaja tri Petjo Petev sekä Bulgarian suurlähetystöstä suurlähettiläs Lyubomir Todorov ja ministerineuvos Maya Konstantinova.

Talvitie kertoi 1200 suomalaisen vapaaehtoisen kaartilaisen vaiheista ja taustoista. Ilmeni myös, että yllämainittujen lisäksi kaikissa venäläisjoukoissa oli suomalaisia upseereita n. 300. Luennon aihe herätti pitkiä jälkikeskusteluja yleisön esittäessä kysymyksiä.

Talvitie lupautui pitämään opastetun kierroksen keskiviikkona 25.5.2016 klo 17:30 Kaartin hautausmaalla. Kohtauspaikkana Kaartin hautausmaan portti Hietalahdenkadun päässä Helsingissä.

Ilkko Suvilehto

Hristo Stoichkov, 50 vuotta

(bulg. Христо Стоичков Стоичков, s. 8. helmikuuta 1966 Plovdiv, Bulgaria) on bulgarialainen entinen jalkapalloilija ja nykyinen valmentaja. Tarkasti ottaen hän syntyi Plovdivin lähellä olevassa pienessä Yasno Polen kylässä, jonka väki äänesti vuonna 1997 kylän nimeksi Stoichkovo hänen kunniakseen.

Häntä pidetään yhtenä 1990-luvun parhaista pelaajista. Vasenjalkaisessa Stoichkovissa yhdistyi niin lahjakkuus, temperamentti kuin päättäväisyyskin. Stoichkov jakoi jo heti uransa alussa ihmiset joko puolesta tai vastaan, koska hänellä oli melko itsekäs tapa pelata. Hänellä on myös hyvin tulinen temperamentti. Hän on menettänyt malttinsa pelikentällä useasti, ja hän väittää erotuomareiden tekevän virheitä tai vastustaja teki väärin. Eräs amerikkalainen American Universityn opiskelija, joka pelasi Stoichkovin joukkoa vastaan vuonna 2006, haastoi Stoichkovin oikeuteen, koska oli tullut taklatuksi erittäin väkivaltaisesti. Tapaus ratkaistiin vuonna 2007 ja Stoichkov sai \$2,000 sakot. Vuonna 2005 ollessaan Bulgarian maajoukkueen toimitusjohtaja pelattiin Ruotsia vastaan, hänet poistettiin kentältä loukattuaan erotuomaria.

Suuren yleisön tietoisuuteen Stoichkov nousi viimeistään vuoden 1994 MM-kilpailuissa, joissa Bulgaria eteni sensaatiomaisesti välieriin asti. Stoichkov itse jakoi turnauksen maalikuninkuuden Oleg Salenkon kanssa kuudella maalillaan. Samana vuonna hänet valittiin Euroopan parhaaksi jalkapalloilijaksi.

Stoichkovin pelaajauransa viimeisenä päivänä signeeraama paita FC Barcelonan museossa. Oikeassa alareunassa Stoichkovin vuonna 1994 voittama Kultainen pallo.

Olimme tuolloin, siis vuonna 1994 Varnassa ystävien luona ja he järjestivät meille paikat naapurien autotalliin tehtyyn kisakatsomoon. Joku toi ison TV:n ja jokainen oman tuolinsa, muutama pöytäkin löytyi. Tarjolla oli ruokaa ja juomaa ja läsnä

henkeen ja vereen bulgarialaisjoukkueen kannattajia. Kyseessä oli Bulgaria- Saksa maksi ja voi kun oli upeata kun bulgaarit pääsivät jatkoon!

Uransa Stoichkov aloitti TsSKA Sofian riveissä. Vuonna 1990 hän teki TsSKA:ssa 39 maalia ja voitti Euroopan sarjojen parhaalle maalintekijälle jaetavan Kultaisen kengän. Tämän kauden jälkeen Stoichkov siirtyi Barcelonaan, jossa hän voitti neljä Espanjan-mestaruutta ja yhden Euroopan cupin ennen siirtymistään Parmaan vuonna 1995. Hän pelasi siellä kuitenkin vain yhden kauden, kunnes hän palasi jälleen Barcelonaan. Hän voitti siellä vielä viidennen Espanjan-mestaruutensa sekä Cup-voittajien cupin.

Vuonna 1998 Stoichkov alkoi jäädytellä ja palasi kasvattajaseuraansa TsSKA:han. Tämän jälkeen hän pelasi lisäksi Saudi-Arabiassa al-Nassrissa, Japanissa Kashiwa Reysolissa sekä Yhdysvalloissa Chicago Firessa ja D.C. Unitedissa.

Pelaajauransa jälkeen Stoichkov on siirtynyt valmennustehtäviin ja vuoden 2004 EM-kilpailujen jälkeen hän aloitti Bulgarian maajoukkueen peräsimessä. Pelaajana hän edusti maajoukkuetta 83 kertaa ja teki 37 maalia.

10. huhtikuuta 2007 Stoichkov siirtyi espanjalaisen Celta Vigon valmentajaksi. Pesti Celta Vigossa päättyi kuitenkin lyhyeen ja Stoichkov sai potkut jo lokakuussa.

*Bulgarian jalkapallojoukkue 1994,
Stoichkov keskellä eturivissä*

Kesäkuussa 2009 hän siirtyi eteläafrikkalaisen Mamelodi Sundownsin päävalmentajaksi. Hän johdatti seuran Etelä-Afrikan liigassa toiseksi ja hävisi mestaruuden vain pisteellä Supersport Unitedille. Maaliskuussa 2010 ilmoitettiin, ettei Stoichkov jatka seurassa.

Tammikuussa 2012 Stoichkov palasi valmennustehtäviin kotimaahansa PFK Liteks Lovetšin uutena päävalmentajana. Hänen johdolla Liteks sijoittui Bulgarian liigassa kahdesti perättäin viidenneksi. Kesäkuussa 2013 Stoichkov siirtyi talousvaikeuksien kanssa painivan TsSKA Sofian päävalmentajaksi. Muutama päivä myöhemmin hänet nimitettiin myös seuran puheenjohtajaksi. Hän kuitenkin erosi luottamuspuolan vuoksi tehtävistään jo heinäkuun alussa.

Mikki Lehessalo

Lähteenä Wikipedia

Mainio matkakohde Bulgariassa

Kovachevitsa

Kovachevitsan kylä sijaitsee Kanina/Verinen/joen rinteillä Rodopeilla vuoristo-
massiivi Dabrashin ympäröimänä. Kylä kuuluu Garmenin hallinnolliseen alueeseen,
noin 25 km päässä Gotse Delchevin kaupungista koilliseen.

Ilmasto on ystävällinen, suhteellisen leuto talvi ja kesä - mukavan viileä. Nykyään
kylässä asuu ympärivuotisesti vain alle 100 ihmistä, mutta onneksi turistivirtaus
kylään on pysäyttänyt väestökadon.

Historia

Kylän historia on todella vaikuttava. Arkeologisia löytöjä on tehty aina antiikin ajoilta lähtien. Myös rautakautisia hautakumpuja ja traakkien pyhäkkö 1000 eKr. Pronssinen kypärä ja haarniska vuoden 400 lopulta ja 300 alussa eKr. Muutenkin kylän sijainti

antiikin aikaan oli strateginen, koska sen lähellä kulki tie joka yhdisti Nicopol ad Nestumin (Gotse Delchev) sekä Philippopoliin (Plovdiv).

Uskotaan että ensimmäiset bulgarialaiset asettuivat asumaan tänne Tarnovon kuningaskunnan häviämisen jälkeen (1393).

He asettuivat ympäri aluetta niin, ettei varsinaista kylää vielä syntynyt. Toinen uudisasukkaiden muuttoaalto tapahtui 1700-luvulla, kun ottomaanit pakottivat bulgarialaiset kristityt islamilaisiksi. Ribnovon kylän polttamisen jälkeen hengissä selvinneet asettuivat nykypäivän Kovachevitsaan.

Kylän nopeaan laajenemiseen vaikutti usea tekijä, kuten useita hyviä vesilähteitä, leuto ilmasto, valtavia laitumia ja todella rikas luonto täynnä villedjä yrttejä ja kasveja. Maaperä on myös hyvin hedelmällinen, jossa viihtyvät mm. omena, luumu, kirsikka ja pähkinäpuu.

Laajenemiseen vaikutti myös väestön monipuolinen käsityötaito. Lähikylistä tuli maatalouden ja karjanhoidon harjoittajia ja Länsi-Makedoniasta asti tulivat muurarit.

Ratkaisevaa kehityksen kannalta oli se että Kovachevitsassa ei ole koskaan ollut Turkin viranomaisia ja siksi väestö pystyi elämään suhteellisen rauhassa. Ottomaanien lakien mukaan rakennettiin kylän uskonnollinen keskus, temppeli Pyhä Nikolaus - arvokkain hengellisyyden muistomerkki koko alueella. Temppeli antaa toivoa ihmisille, että jonain päivänä voitaisiin elää ihmisarvoista elämää. Siksi se on saanut nimeksi Pyhä Nikolaus – matkailijoiden, pakolaisten pyhimys.

Kirkko rakennettiin vuonna 1847 tunnettujen paikallisten rakentajien (Angel Mitev ja Tomas Markov) ja

vapaaehtoisten kanssa Turkin viranomaisten edellyttämällä tavalla.

Se kaivettiin maahan ja kylän kellotorni on alemmassa osassa. Kellot valettiin paikan päällä taitavien Goren käsityöläisten avulla, koko väestö lahjoitti varat materiaaliin.

Kirkon rakentamisen kanssa oli suuria vaikeuksia saada Turkin viranomaisilta lupa, mutta legenda kertoo, että paikallinen kyläparturi, joka oli niin hyvä taidossaan, että pääsi sulttaanin palvelukseen saaden häneltä tunnustusta.

Sulttaani kuuli vaikeuksista ja koska hän oli niin tyytyväinen parturin työhön, hän päätti allekirjoittaa luvan pystyttää kirkko Kovachevitsaan. Ainoa vaatimus on että kirkko ei saa olla niin korkea että sen näkisi kaukaa.

Kovachevitsa toimi kulttuurin elvyttäjänä renessanssin aikana. Tänne rakennettiin koulu Nevrokop jo 1820 ja sen ensimmäiset opettajat olivat pappeja.

Lapsille papisto aloitti opettamisen 1854, jolloin ensimmäinen maallinen koulu avattiin ja sen opettajana toimi nuori opettaja Nikola Banev.

Usein unohdetaan, että tämä osa Bulgariaa vapautui ottomaanivallasta paljon myöhemmin - vasta vuonna 1912, Balkanin sodan aikana (Muu osa maata jo 1878).

Vuoden 1913 jälkeen kylän kehitys on hidastunut. Muuraustyöt vähenevät karjan ja maatalouden kustannuksella.

Tästä johtuen suuri osa muurariperheitä jätti kylän.

Niinpä vuosien 1938-1940 kylän 2000 asukkaasta ja yli 300 talosta 50-luvulle jäi vain 1229 asukasta. Kylän autioituminen oli tosiasia.

Miksi kylä on nimeltään Kovachevitsa?

Legenda kertoo kuulusta seppä (bulgariaksi kovach) Markosta ja hänen vaimostaan. Seppä oli kylän johtohahmoja ja hänen kuoltuaan vaimo Gina.

Sepän vaimo Kovachevitsa jatkoi miehensä työtä ja antoi neuvoa ja apua. Eli kun jollain oli tarvetta saada neuvoa tai muuten apua hänelle sanottiin mene Kovachevitsaan, sepän talolle.

Kylän upea arkkitehtuuri

Kovachevitsan talojen muuraustekniikka on ainutlaatuista Rodopeilla ja muuallakin. Tekniikka on yksinkertainen. Liuskemaiset kivet ladottu päällekkäin massiivisiksi muureiksi, jotka ovat erittäin kestäviä - niiden kestävyys on jo testattu!

Ulkonäöllisesti erittäin esteettinen rakennelma. Ohut patina haalistanut puun harmaaksi, joka erottaa kivityön vaakakerroksin ja tuo inhimillistä mittakaavaa ja pehmeyttä jäykkiin kiviseiniin. Kovachevitsan muurarit ovat jättäneet jälkensä myös talon puiseen osaan - ovet, ikkunat ja kaikkiin muihin yksityiskohtiin.

Talojen rakenne on peräisin 1800-luvun jälkipuoliskolta. Talot ovat kaksi

tai kolmikerroksisia ja toisen tai kolmannen kerroksen kohdalla saattoi olla ylikulku seuraavaan taloon yli kapean mukulakivikadun.

Ensimmäinen kerros on aina varattu eläimille ja/tai maatalouskäyttöön. Rakennuksen ylemmät yksi tai kaksi kerrosta olivat asuin käytössä. Taloissa on kaksi päätyä joiden välissä avoin kuisti ja mahdollisesti suljettu takahuone ja kaappeja esim. liinavaatesäilytykseen.

Lounais-Rodopien tyyppillinen arkkitehtuuri on keskittynyt juuri Kovachevitsaan, jonka arkkitehtuuri on parasta Bulgarian renessanssin aikaan.

Kovachevitsa on jotain maagista ja mystistä. Salaperäinen tunnelma Rodopi-vuoristosta, puhdas ilma, rauhallinen ympäristö ja vieraanvaraiset paikalliset ovat syitä miksi vierailia Kovachevitsassa. Seuralaiset kävivät täällä viimeksi 2010 keväällä (ks. Viesti 2/2010).

Loppuun vielä pieni kuriositeetti: Kylä on toiminut tähän mennessä yli 20 filmin kuvauspaikkana, niin kotimaisten kuin ulkomaistenkin elokuvien.

Kuuluisimmat kenties 'Mera spored mera' (Measure for Measure) ja 'Men of times'

Mikki Lehessalo

Lähteet: Team Bulgaria 2013-12-11
"Must see", Kovachevitsa.com

Luolia ja maisemareittejä Rhodopeilla

Kohteet ovat Etelä-Rhodopeilla jokien varsilla.

Ensiksi ajetaan Teshelin pikku kylään, joka on noin 15 km päässä Devinistä etelään. Teshel, joka sijaitsee tekojärven rannalla, on myös sähkön tuottaja vesivoimalla.

Ensimmäinen retki Teshelistä kaakkoon. Tie seuraa Trigrad-jokea.

Väli Teshel-Trigrad noin 12 km, matkalla Pirun nielu – luola (Djavolsko Gurlo). Trigradissa on mm. Vierasmajoja köshta za gosti Kaldöröma, Zora (jossa myös erillinen Mehana), Belilova köshta sekä hotellit Vierasmaja Panorama ja perhehotelli Cilibrjak. Zora on ihan keskustassa. Trigradin jälkeen alkaa varsinainen Trigradski zhdrelo /Trigradin rotko.

Toinen retki Teshelistä lounaaseen, tie seuraa Buynovska jokea

Orlovo Okolta on huikat näkymät

Ensimmäinen kohde tällä reitillä on Orlovo Oko eli Kotkan silmä, kerrassaan upea näköalapaikka. Se on rakennettu 1563 mpy aivan Sv. Ilian huipun viereen. Tämä teräksinen rakennelma kohoaa 670 m Buynovskon rotkon yläpuolelle. Väli Teshel-Orlovo oko on n. 4,5-5 km. Okolle pääsee autolla, nelivedolla, hyvin lähelle.

Tien toisella puolen on Pirun silta (Djavolsko most), Borino-joen ylittävä, kävelyä maantieltä pirun sillalle noin 10 min. Opasteet ovat ainakin joskus olleet paikoillaan!

Minun mielestäni ko. silta on ennemminkin Pikku pirun silta, koska Arda-joen ylittävä silta on myös nimeltään Pirun silta ja se on paljon isompi kuin tämä.

Borinon Pirun silta

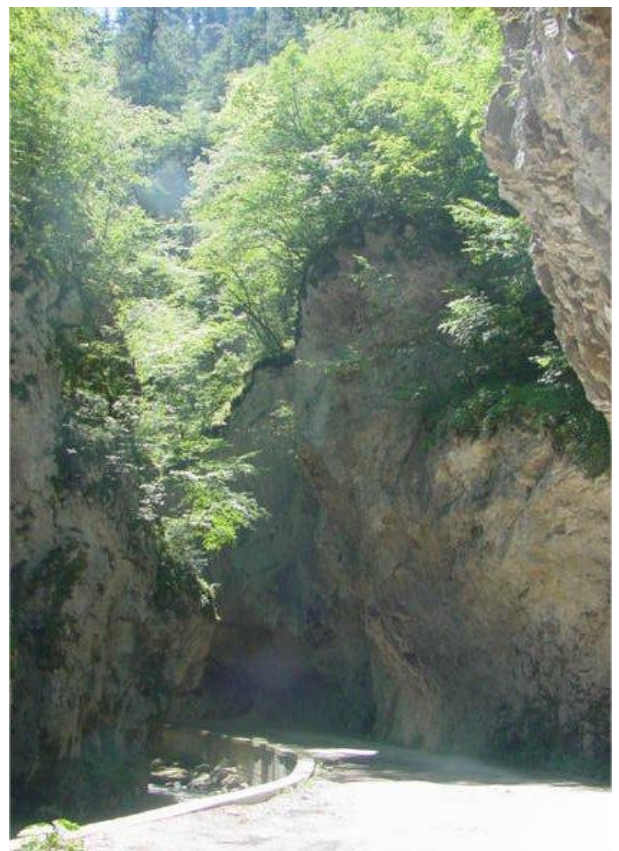
Sitten takaisin autolle, sillä Okolta mansikkaluolalle (Jagodinska peshtera) on matkaa 2,5 km.

Tie seuraa Buynovska jokea ja solan/rotkon/kurun nimi on Buynovskoto zhdrelo.

Mansikkaluolalta Buynovon kylään 10,3 km. Kylä on vain 3 km Kreikan rajalta ja 30 km etelään Devinistä ja 60 km länteen Smoljanista. Kylä sijaitse Rhodopi-vuoristossa 1350 m korkeudella meren pinnan yläpuolella.

Kohteessa Vierasmaja Köshta na gosti Orlets (ollut ainakin 2010) Löytyy [www-sivut](#)

Se joka pitää luolista ja/tai poikkeuksellisen upeista maisemista ei tule pettymään näissä maisemissa.

Mikki Lehessalo

Plevna saapuu Plevnaan, miksi Panimoravintola Plevnassa vietetään Bulgarian viikkoa?

Finlaysonin vanha kutomosali on nimeltään Plevna. Erikoinen nimi juontaa 1870-luvulle, jolloin kuuluimme Venäjän alaisuuteen, käytiin Turkin sotaa, tehtaalta lähti useita miehiä Tsaarin joukkoihin taistelemaan. Heidät määrättiin Bulgariaan, jossa Plevenin kylä oli pahasti piiritettynä. Motin purkamisessa suomalaisilla oli iso merkitys. Suomalaiset saivat suurta kunniaa taistelussa. Sana miesten urheudesta kiiri myös tehtaanjohtajalle Suomeen ja hän nimesi juuri valmistuneen kutomosalin näiden miesten kunniaksi Plevnaksi. Nimi kirjoitetaan Pleven, mutta sotilaat olivat lausuneet nimen Plevna (venäläisittäin). Haluamme kunnioittaa tätä historiallista yhteyttä viettämällä Bulgarian viikkoja Panimoravintola Plevnassa.

Teemaviikot ovat olleet haaveena jo useamman vuoden, 2009 Plevenin kaupungin edustaja Paulina Kirova oli vierailulla Tampereella ja kävi esittämässä meille kutsun Pleveniin. Elokuussa 2009 tutustuimme Plevenin kaupunkiin, vierailimme mm. Plevenin panoramalla sekä kaatuneiden suomalaisten sotilaiden muistomerkillä. Tarvittiin vielä toinen vierailu Bulgariaan marraskuussa 2015 ja yhteistyö Bulgarian suurlähetystön kanssa, niin Bulgarian viikot päätettiin toteuttaa tänä keväänä. Yhteyshenkilömme Paulina tulee vastavierailulle viikoillemme. Bulgarian suurlähettiläs Lubomir T. Todorov avaa viikkomme.

Suurlähettiläs Todorov, Plevenin kaupungin edustaja Paulina Kirova ja tulkki

Ravintola Plevnan meze ↴

Kolmas vasemmalta Hristo Danchev ja Teddy Todorov, oikealla suurlähettiläs Todorov, Paulina Kirova sekä tulkki.

Olemme tuottaneet kuutta eri alkuperäisrypälelajikkeen viiniä viikoillemme, lisäksi viinien ystäville Bulgarian viinitastingit, vetäjänä Bulgarian viineihin perehtynyt viiniasiantuntija – ja viinituomari Timo Jokinen.

Menua varten olemme saaneet ohjeita Plevenistä, Bulgarian suurlähetystöstä sekä Balkanikan, Bulgarian ruokakaupan vetäjiltä. Suurin osa raaka-aineista tuotetaan Bulgariasta heidän kauttaan meille viikkojamme varten.

Musiikista vastaa bulgarialainen jazzmuusikko Daniel Gergov. Pääkaupunkiseudulla asuva Daniel on muuten kotoisin Plevenistä!

*Marika Tähtinen-Hakala
ravintoloitsija*

SUOMI-BULGARIA-SEURA r.y.

PL 37, 00501 Helsinki

Puheenjohtaja Tapani Salonen, Lepolantie 34, 00660 Helsinki,

puh. (09) 754 1152, tai GSM 050 573 7717

Sihteeri Maija Boshkov, GSM 0400 445481,

e-mail: mboshkov@hotmail.com

TURUN BULGARIA-SEURA

Puheenjohtaja Taisto Salminen, Raadinkatu 1 B 56, 20750 Turku.

GSM 041-539 6659 e-mail: turunbgseura@gmail.com

Sihteeri Eija Liljestrand, GSM 041 544 6477, e-mail: eija.liljestrand@netti.fi

SUOMI-BULGARIA-SEURAN PORIN OSASTO

Puheenjohtaja Ali Poskiparta, Palomäentie 7, 29600 Noormarkku,

GSM 050 5573580, e-mail: ali.poskiparta@wm-plast.fi

Sihteeri Tuula Poskiparta, Palomäentie 7, 29600 Noormarkku,

GSM 040 722 0034, e-mail: tuula.poskiparta@topbee.fi

SUOMI-BULGARIA-SEURAN VALKEAKOSKEN OSASTO

Puheenjohtaja Erkki Rantanen Välikuja 3 C 37600 Valkeakoski , GSM 0405161260

Sihteeri Jouni Rantanen Otvakuja 4 37630 Valkeakoski

e-mail: jouni.rantanen@kylmaset.fi

SUOMI-BULGARIA-SEURAN KEMIN SEUDUN OSASTO

Puheenjohtaja Mauri Tuomivaara, Kauppakatu 13 A 24, 94100 Kemi

puh. (016) 254 678, GSM 040 529 8103, e-mail: juhani.vaara@pp.inet.fi

Sihteeri Aila Svanberg, Mahlasaarentie 5, 94400 Keminmaa

GSM 040 7298 774, e-mail: aila.svanberg@pp.inet.fi

SUOMI-BULGARIA-SEURAN NOKIAN OSASTO

Puheenjohtaja Mauri Könönen, Kirjavaisenkatu 13 G 96, 33560 Tampere

GSM 050 523 205